

Ditlamorao tša Covid-19

Sesotho

Notozi Mgobozi

Ditlamorao tša Covid-19

E ngotswe ke Notozi Mgobozi
Motaki wa ditshwantsho ke Heidel Dedekind

E fetoletswe ke Mpho Ntaka

Theko ke moshanyana ya dilemo tse robedi, ya kenang sekolo se tlase sa Dlova. O hlalositse maikutlo a hae a tshabo ho Mme wa hae le metswalle ya hae ka Covid-19.

Hona jwale ke qalo ya kotara e ntjha mme Theko o tshaba ho kgutlela sekolong ka mora phomolo e telele ka lebaka la ho tseba baithuti ba bararo ba tshwaeditsweng ke kokwanahloko ena ya Covid-19.

O ile a kopa tumello ho mme wa hae hore a se ke a kena sekolo mantaheng oo hobane o tshwerwe ke mala mme ha a batle ho shwa, empa Mme wa hae ha a ka a mo dumella.

Theko o ile a leka maqheka ohle ka mokotleng empa Mme wa hae ha a ka a sisinyeha. A tshoha ka kgalefo, a hlapa, a apara, a nka mokotla wa hae wa sekolo a ntse a halefile jwalo, a tloha a ya sekolong a rwetse semonkwana bakeng sa ho itshireletsa kgahlano le kokwanahloko ena ya Covid-19.

Ha a fihla sekolong, o ile a hlokomela diphetoho ho ya ka tlwaelo le kamoo dintho di neng di etswa kateng. O ile a kena moleng ka ntle ho heke ya sekolo a maketse.

Theko o ile a botsa ho baithuti ba bang ka seo a se hlokometseng le diphetoho tseo a di bonang. Ba ile ba mmolella hore ba ilo hlahlojwa le ho botswa dipotso mabapi le tsa bophelo ba bona. Ha nako ya hae e fihla, titjhere o ile a nka motjheso wa hae, a koptjwa hore a bule matshoho mme a fafatswa ka sebolaya dikokwanahloko, yaba o lebiswa sehlopheng sa hae.

Le hona moo o ile a kopana le ntho e nngwe e makatsang moo dithaka tsa hae di neng di dutse hole le tse ding mme kaofela ba kentse dimonkwana difahlehong tsa tsona.

Titjhere e ile ya hlalosa hore naa dintho di tla tsamaya ka mokgwa ofe le ho etswa jwang ho floha jwale ho ya pele. Titjhere e ile ya ba hlalosetsa ka diphetoho tse tlang ho sebetsa nakong ya papadi.

Ka mora sekolo, Theko o ile a ya hae a sa thaba hobane o ne a ena le tshabo bakeng sa bophelo ba hae, o ne a nahana hore ho ntse ho ena le dintho tse ngata tseo a neng a di rerile ka bophelo ba hae. Theko ha a fihla hae o ile a bolella Mme wa hae nnete ya hore naa ke hobaneng ha a ne a bapala bolo hoseng. Leha ho le jwalo o ne a flameha ho ya sekolong letsatsi le leng le le leng ntle le ho fana ka mabaka a letho.

Theko o bile le polelo e nngwe fela e makatsang ka phaposing ya borutelo ya hore sekolo se tla kwalwa ka lebaka la baithuti ba tshwaeditsweng ke lefu la Covid-19 mmoho le matitjhere a mang.

Qeto e ile ya nkuwa ho pholosa baithuti hore ba se ke ba tshwaetswa le hona ho tshwaetsa baithuti mmoho le bona. Dikolo di ile tsa kwalwa nako e kgutshwane ho dumella nako ya ho hlwekisa dikolo ka meriana e bolayang dikokwanahloko le ho hlwekisa ho ya pele ka meriana eo e matla ho bolaya kokwanahloko ena ya Covid-19.

Diphatlalatso le masedinyana di ile tsa eketsa tshabo ho baithuti ba bang le matitjhere. Phatlalatsho e nngwe e ile ya arolelanwa lesedinyana la hore matitjhere ohle a dilemo tse mashome a tsheletseng ho ya hodimo a sebeletse hae hobane a ne a le kotsing e kgolo ya ho ka hlaselwa ke sewa sena sa Covid-19.

Batho ba ile ba shwa ka bongata ke sewa sena sa Covid-19, batho ba ne ba tshohile haholo. Ba neng ba tshwaeditswe ke kokwanahloko ena ya Covid-19 ba ile ba tsebiswa hore ba lokela ho arohana le batho ha mmoho le ba malapa a bona bakeng sa matsatsi a leshome le metso e mene. Ho bile le ditaba tse ngata tse mabapi le sewa sena masedinyaneng, diyalemoyeng le diThelevishineng tse fanang ka dipalopalo tsa mafu, tshwaetso le ba phonyohileng kokwanahloko ena ya Covid-19. Theko o ile a tshoha mme a se a sa batle le ho tswela ka ntle ho ntlo ya habo, o ne a ipona feela a se a tshwaeditswe ke kokwanahloko ena ya Covid-19. MoPresidente wa naha o ile a etsa diphatlalatso tse ngata mabapi le boemo ba naha mme sena se ile sa fella ka hore motho e mong le e mong a hlokomele bophelo ba hae.

Theko ha a kgutla sekolong ka letsatsi le leng o ile a bolella Mme wa hae hore sekolong ba boleletswe hore ba tle ka matsatsi a fapaneng a rerilweng bakeng sa mophato ka mong le sehlopha ka seng ka lebaka la ho arolelana sebaka le ho sielana moedi wa dimitara tse ka bang 1.2 ho isa ho dimitara tse 2 ho qoba ho tshwaetshana. Hang feela Theko a hoeletsa, "Oho Mme! Ha ke nahane hore ke tla atleha selemong sena. Ke ne ke itshepisetse hore ke tla ba moithuti wa sehlopha sa bone selemong se tlang. Ke lakatsa eka sewa sena ekabe e le ntho ya nako e fetileng."

Mme wa Theko o ile a dula le yena fatshe a mo kgodisa hore ntho e nngwe le e nngwe lefatsheng e na le nako ya teng, re tlameha ho ema feela ho fihlela tsohle di loka re tle re tsebe hore na ke diqeto dife tse tla etswa sekolong ho ya pele. Theko o ile a fellwa ke tshepo botjheng ba hae. Dikolo di ile tsa bulwa le ho kwalwa ka mabaka a fapaneng. Ka nako e nngwe baithuti ba tla qeta kgwedi kapa tse pedi ba le siyo sekolong mme ba ne ba sa thabele seo haholo.

E mong wa batswadi o ile a re, “re hloka ho rapella boemo bona hobane dintho di ntse dimpefala.”

Titjhere le yena o ile a ba kgothatsa mme a re, “tsena tsohle di tla feta ha re duleng re e na le tshepo.”

Baithuti ba lokela ho ikitlaetsa ba sebetse ka thata haholo mesebetsing ya bona ya sekolo nakong eo ba ntseng ba le lapeng le nakong eo ba leng sekolong.

Re emetse fela selemo se tlang ho bona hore ho tla etshahala eng.

Ena ke pale e sa lebaleheng ho bohle. Re tliho arolelana phihlelo le tsebo e batsi ya Covid-19 le baithuti ba bang dilemong tse tlang. Re ba bolelle ka moo e ileng ya fehla ka ho senya hohle le moruo wa lefatshe lohle ya beha lefatshe lohle tlasa kgatello e kgolo.

Ho na le ntho e le nngwe feela e bakang tshabo ho nna e leng ho tiheswa ha dikolo. Ha ke na bonnete ba hore ebe na sekolo sa rona se ke ke sa ameha maemong ana? ho botsa Theko. Ho hobe le ho feta ke ha titjhere ya rona e qeta ho re botsa ka diqeto tseo re di kgethang bophelong ha re se re hodile.

Ke ile ka mmolella hore ke batla ho ba ngaka ya diphoofolo hobane ke rata diphoofolo. Baithuti ba bang ha ba sa batla ho kgutlela sekolong hona jwale, ke ipotsa hore na ba tla fihlela sepheo le ditiro tsa bona jwang ha ba sa batle ho ithuta.

Dikolo di ile tsa bulwa qetellong ka mora kgefutso e telele mme batswadi ba ile ba bitsetswa kopanong moo ba neng ba tllilo buisana ka tsela e tla tswellisang sekolo pele.

Mosuwehlooho wa sekolo o ile a arolelana le bona hammoho le batswadi hore matitjhere le baithuti bohle ba neng ba tshwaeditswe ke kokwanahloko ena ya Covid-19 ba fodile, le hore batswadi ba se ke ba kgathatseha ka polokeho ya bana ba bona haholo haeba ba latela melao yohle ya polokeho mabapi le ho itshireletsa bakeng sa sewa sena sa Covid-19.

Matitjhere a ne a boetse a tlameha ho latela melao ya polokeho ka phaposing ya basebetsimmoho ho qoba ho tshwaetsana. Ka phaposing ya basebetsimmoho ke moo baneng ba arolelana ka se etsahatseng ka phaposing ya bona ya borutelo, mmoho le ditshitiso tsa baithuti nakong ya dithuto.

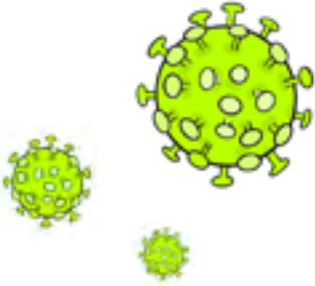

Bana ba bang ba ntse ba tletleba ka ba bang ha ke ntse ke ruta. Mothusi a hoeletsa, "Puseletso o ntshe a hohlala ntle le ho beha letshoho molomong." Ha ke le haufi le ho araba, Mamello a hoeletsa, "titjhere, Rethabisitswe ha a a rwala semonkwana mme o ntse a ethimola a sa kgaotse." Ke ile ka lokela ho emisa thuto ya ka le ho sebetsana le boemo boo, ke titjhere e nngwe e qoqela basetsimmoho.

Matshwenyeho a Theko mabapi le ho kena sekolo a ne a ntse a eketsheha, o fellwa ke boroko ka lebaka la ditoro tse mpe ka sewa sena. Mme wa hae le yena o amehile haholo ka ho bona mora wa hae a utlwa bohloko mme a tshoha.

Mosuwehlooho wa sekolo o etsa sohle se matleng a hae ho theola pherekano dipakeng tsa matitjhere le baithuti.

Theko o ile a kopa Mme wa hae hore a mo thuse ho ngola thothokiso eo e sale e le ka kelellong ya hae. Ba nkile matsatsi ba ngola thothokiso ena ho fihlela ba e qeta. Theko o ile a isa thothokiso ena sekolong mme a kopa titjhere ya hae hore e e balle baithutimmoho le yena bohle.

Ke a tshaba!

Ke a tshaba
Mme le yena o tshohile
Titjhare ya ka le yona
Naa wena ha o tshabe?

Re utlwile ka sewa sena se
bolayang diyalemoyeng
Re e bone Thelevisheneng
Re bala ka yona dikoranteng
Hape re utlwa batho ba bua ka
yona metseng ya rona

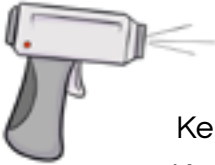

Sena! ke lefu le bolayang mme ke tshohile

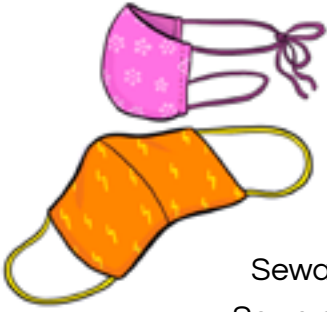
Ke tshaba ho etela metswalle ya ka
Ke tshaba ho bapala le metswalle ya ka
Ke tshaba ho ya sekolong
Ke tshaba le ho ya toropong
ke dula ka letshoho

Ke tshaba ho lwanela ditokelo tsa ka
Ke tshaba ho arolelana maikutlo a ka
Ha ke kgone le ho shebella dipapadi
tseo ke di ratang haholo

Thloleho yohle e phela ka tshabo
Ke ka lebaka leo ke nang le tshabo ena

Sewa sena se nkamohile thabo ya ka
Sewa sena se nkamohile ditokelo tsa ka
Sewa sena se nkile bophelo ba metswalle ya ka
Se nkile bophelo ba batswadi le bana
Ke tshohela bophelo ba ka

Ke hlapa matshoho kamehla ka sesepa le metsi
Ke nka mehato yohle e kgothaletswang
Ke dula ke rwetse semonkwana sa ka
Leha ho le jwalo ke ntse ke tshaba, Covid-19
Tloha Covid-19, tloha! Ke batla tokoloho ya ka

Ke batla bophelo ba ka bo kgutle
Ke rapella tokoloho ya bana
Dinakong tsena tse tshosang
tsa ho hloka tshepo
Ke tla ho Jehova bakeng sa polokeho ya ka
Ke a tshaba! Ke a tshaba! Ke a tshaba!

Re tshepa hore ho tla ba le pheko
Dingaka di tla fumana pheko
Sewa sena se tla fela
Re tla boela re thabe hape.

DITEBOHO

E ngotswe ke
Notozi Mgobozi

Motaki wa ditshwantsho ke
Heidel Dedekind

Mohlophisi 1
Ntombikayise Njadayi

Mohlophisi 2
Nelisa Mviko

Mohlophisi 3
Nopasika Xapa

Moqapi
PixelPing Design

Mofetoledi
Mpho Ntaka

Mosireletsisi wa Boleng
Matebogo Makhutle

ISBN 978-0-638-00810-4

basic education
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

